

2023-01-24

Justitiedepartementet

Remissyttrande över betänkandet Utökade möjligheter att använda preventiva tvångsmedel (SOU 2022:52)

Sveriges Domareförbund yttrar sig över remitterade förslag huvudsakligen utifrån rättssäkerhetsaspekter och hur de remitterade förslagen påverkar det arbete domarkåren har att utföra.

Förslagen utgår tydligt från befintliga regler och använder samma grundkrav och kriterier för användning av nu föreslagna tvångsmedel.

Det är inte förbundets sak att ha synpunkter på den generella tvångsmedelsnivån; det är en politisk fråga. Däremot ser förbundet risker med att stötvisa lagändringar rubbar systemets inneborende proportionalitet. Under de senaste åren har det genomförts flera lagstiftningsåtgärder på tvångsmedelsområdet som har inneburit nya eller utökade möjligheter till användning av öppna eller hemliga tvångsmedel. Som exempel kan nämnas att hemlig dataavläsning infördes 2020 och att genomsökning på distans infördes 2022. Samma år trädde ett antal lagändringar i kraft vilka innebär en omfattande utvidgning av tvångsmedelsregleringen.

Det kan alltså konstateras att tvångsmedelsregleringen har förändrats i snabb takt genom flera olika reformer. Samtliga förändringar innebär risker för integritetsintrång och flertalet åtgärder har ännu inte hunnit utvärderas. Även om Domareförbundet inte har funnit skäl att ifrågasätta den nu föreslagna utvidgningen av möjligheten att använda preventiva tvångsmedel för att motverka den organiserade brottsligheten finns det skäl att peka på behovet av en samlad översyn och uppföljning av de förändringar som genomförs. Det faktum att en proportionalitetsbedömning görs i vart och ett av de aktuella lagstiftningsärendena förtar inte behovet av att göra en helhetsbedömning av effekten av de åtgärder som införts, både när det gäller effektiviteten i brottsbekämpningen och förändringarnas inverkan på den personliga integriteten.

Detta remissyttrande har beslutats av förbundets styrelse.

Hanna Werth
ordförande